

NIET BLIND- STAREN OP CE-MERK

Vanwege de extreme weersverschillen waaraan het product onderhevig is, stelt met name de buiten-toepassing hoge eisen aan houtachtige plaatmaterialen. Het is vooral de triplexplaat die veelvuldig gebruikt wordt voor bijvoorbeeld boeiboorden, windveren, goten en gevelbekleding. Bij triplex hebben we te maken met een groot verschil tussen CE- en KOMO-certificering. Dit kan in de praktijk tot problemen leiden.

WEGWIJS IN KEURMERKEN VO

Voor de gewenste toepassing moet
het juiste product worden gekozen.

Groot verschil tussen CE- en KOMO-certificering.

OR TRIPLEX

Houtachtige plaatmaterialen worden op diverse plaatsen binnen de bouw gebruikt. Het gaat hierbij grofweg om drie toepassingsgebieden: buiten, beschut buiten en tot slot binnen. In dit artikel richten wij ons op triplex, dat veel in een buitentoepassing verwerkt wordt.

Sinds de CE-verplichting van plaatmaterialen voor gebruik in constructies (NEN-EN 13986) van kracht werd op 1 juni 2006, is de communicatie over de waarde en dekking van de diverse CE-markeringen gebrekkig gebleken. Het - bewust of onbewust - blindstaren op de aanwezigheid van een willekeurig merkteken leidde ertoe dat er een onjuist verwachtingspatroon ontstond van de diverse merktekens. Een gevolg hiervan is dat niet de juiste keuze voor een type triplex voor de beoogde toepassing wordt genomen, met als gevolg schade.

CE-MARKERING Het doel van de CE-markering, als onderdeel van de Europese wetgeving, in het algemeen is tweeledig van aard. Enerzijds wordt beoogd de vrije handel binnen de lidstaten te bevorderen, terwijl anderzijds aan zes aspecten eisen kunnen worden gesteld. In het geval van de NEN-EN 13986 voor houtachtige plaatmaterialen is de belangrijkste van de zes eisen, invulling geven aan het verhogen van de veiligheid in het gebruik van de producten. Het CE-label zegt niets over het feit of het gemarkeerde plaatmateriaal aan bepaalde, voor de toepassing noodzakelijke, kwaliteitseisen voldoet.

De CE-markering voor triplex richt zich enkel op de waarden met betrekking tot de sterkte van de plaat, de kwaliteit van de lijnverbinding en de formaldehyde-uitstoot. Er wordt met geen woord gerept over mooi of lelijk, gaps, overlaps, zwellen, duurzaamheid en houtsoorten. Zo kan volgens de CE-norm NEN-EN 13986 een grenen underlaymentsplaat met een water-vaste verlijming gebruikt worden als gevelbekleding. De verlijming is dan geschikt voor ver-

werking in deze condities. Er is echter schade door zwellen en de daaropvolgende delaminatie van het product te verwachten. Dit komt door de eventuele gaps en overlaps die in de plaat kunnen voorkomen en door de keuze van de houtsoort, die gemakkelijk vocht kan opnemen. Daarnaast kan de (kwaliteit)keuze van het dekfiner het verkrijgen van de gewenste afwerking bemoeilijken. Uit dit voorbeeld blijkt overigens niet dat underlayment van slechte kwaliteit is. Het bovenstaande geeft wél aan dat de toepassing slecht gekozen is. Het is dus blijkbaar niet voldoende om blind voor een CE-gemarkeerde plaat te kiezen. Kennis over het product en de mogelijke verwerkingsdoelen zijn dan noodzakelijk. Communicatie met de fabrikant over producteigenschappen die niet binnen CE geregeld zijn, is in een dergelijke situatie van groot belang om een product te verkrijgen dat geschikt is voor een bepaalde toepassing.

ZES KLASSEN Binnen CE zijn zes klassen te herkennen: systeem 1, 1+, 2, 2+, 3 en 4. In dit artikel wordt alleen ingegaan op de systemen 4 en 2+, aangezien deze het overgrote deel van de producten omvatten. Een volledig overzicht van de systemen die gelden voor plaatmaterialen is te vinden in de NEN-EN 13986.

Bij de onderverdeling van triplex wordt onderscheid gemaakt tussen platen voor dragende toepassingen en platen voor niet-dragende doeleinden. CE concentreert zich in dit geval vooral op veiligheid; en de fabricage van platen die voor dragende toepassingen gebruikt worden, moet uitgebreider worden gecontroleerd. Platen voor niet-dragende doeleinden vallen in het CE-systeem 4. Platen voor dragende toepassing behoren juist tot het CE-systeem 2+. Om CE-markering te mogen voeren, moet de producent altijd een 'initial type testing' (laten) verrichten en dient er een productiecontrolesysteem (factory production control) gevoerd te

worden. Bij CE 4 producten wordt niet door derden gecontroleerd of de ITT daadwerkelijk heeft plaatsgevonden en of er sprake is van een productiecontrole.

Bij CE 2+ producten controleert een certificerende instantie of de ITT op een juiste manier tot stand is gekomen (of uit de data blijkt dat de plaat aan de NEN-EN 13986 voldoet). Daarnaast voert zij periodiek inspecties uit om het controlesysteem van de producent te controleren.

KOMO-CERTIFICAAT KOMO is, in tegenstelling tot CE-markering, een privaatrechtelijk certificaat. Een KOMO-attest met productcertificaat is gebaseerd op de eisen waaraan een product minimaal moet voldoen om geschikt te zijn voor een bepaalde toepassing (kwaliteit). Deze eisen zijn vastgelegd in een Beoordelingsrichtlijn (BRL). De huidige BRL 1705 voor triplex stelt onder meer eisen aan de volgende zaken: kwaliteit van dekfiner en oppervlak van de plaat, minimale en maximale fineerdiktes, gaps en overlaps, kwaliteit lijnverbinding, houtsoorten, kwaliteit van primer, de coating en de MDO etc.

De inhoud van de BRL wordt bepaald door de markt en wordt regelmatig aangepast op grond van nieuwe ervaringen en mogelijke toepassingen. Het KOMO-attest met productcertificaat geeft aan dat men erop kan vertrouwen dat een plaat met een bepaalde KOMO-klasse geschikt is voor een specifiek toepassingsgebied.

Het zou een verkeerde conclusie zijn om te stellen dat triplex met alleen een CE 4 of CE 2+ markering per definitie een kwalitatief slecht product is. Er zijn namelijk zeer goede platen voor bepaalde gebruiksvormen op de markt met een CE 4 of CE 2+ markering. Het vervelende is dat de kwaliteit of toepasbaarheid van het product niet valt af te lezen aan de CE-markering die de plaat draagt. Productkennis en ervaring

De producent of importeur
is aansprakelijk.

in het afstemmen van bepaalde producteigenschappen op de toepassing zijn essentieel. Daarnaast zijn de afspraken die gemaakt worden tussen producent en afnemer over de producteigenschappen (en het nakomen hiervan) bepalend of het product vervolgens voldoet aan de verwachting.

HERKENNING VAN HET PRODUCT Bij CE-markering is de producent of de importeur die de producten in het Europese handelsverkeer brengt, verplicht om de volgende markering mee te leveren met de plaat: CE-logo, identificatie van de producent, verwijzing naar NEN-EN 13986, type plaat (technische klasse), nominale dikte en de formaldehydeklaas. De plaat

hoeft niet individueel gemarkeerd te zijn. Tevens moet de fabrikant een 'producteigenverklaring' verstrekken waarin onder andere de productkarakteristieken staan.

Als het gaat om het KOMO-certificaat is de producent verplicht om alle platen individueel te merken met de volgende informatie: KOMO-merk, nummer productcertificaat, KOMO-klasse en formaldehydeklaas. Verder moet op elk pakket de productiedatum of -code weergegeven worden. Een plaat zonder KOMO-merk is geen KOMO-product.

AFWIJKENDE PRODUCTEN Indien een CE-gemarkeerd product niet voldoet aan de NEN-EN 13986 en aan de producteigenschappen die

de fabrikant claimt door middel van zijn 'producteigenverklaring', is dit een economisch delict dat kan worden gemeld aan de VROM Inspectiedienst. De producent of de importeur die de producten in het Europese handelsverkeer brengt, is aansprakelijk voor het wel of niet voldoen van het artikel.

Komt een KOMO-plaat niet tegemoet aan de productkwaliteit die in het certificaat wordt aangegeven, dan kan de certificerende instantie op verschillende manieren sancties opleggen. Bijvoorbeeld in de vorm van schorsing of beëindiging van het productcertificaat.

ADVIEZEN Al met al kunnen we het volgende concluderen:

- * Weet wat u koopt en/of toepast. Vraag daarom naar het certificaat en/of de producteigenverklaring;
- * Ga na of het product wat u wilt kopen of verkopen wel geschikt is voor de beoogde toepassing;
- * Informeer uw klanten over de verschillen, mogelijkheden, beperkingen en eigenschappen van de diverse producten en certificaten. Voorkomen is altijd goedkoper dan repareren;
- * Als een product niet voldoet, informeer dan de certificatie-instelling of overheidsinstantie. Op deze manier draagt u zelf ook bij aan een goed functionerend systeem.

Triplex is een prachtige plaat, maar het juiste product moet voor de gewenste toepassing worden gekozen. Kennis en ervaring zijn en blijven belangrijk.

Auteurs: Edo Barmantloo (SKH) en Marina van der Zee (SHR)

Zie ook de websites www.vrominspectie.nl, www.SHR.nl en www.SKH.org ■

	Onderbouwing van het merkteken	Bepalen van producteigenschappen	Rol CI bij periodieke controles	Resultaat
CE 4	Producent verklaart conformiteit met de NEN-EN 13986	ITT* Uitgevoerd door producent, geen controle door CI	Geen rol	Een product uit een productieproces waarvan de fabrikant zegt dat hij dit proces controleert
CE 2+	Producent verklaart conformiteit met de NEN-EN 13986	ITT* Uitgevoerd door producent, gecontroleerd door CI	Controle van het controlesysteem van de producent (Controle van het product en het nemen van monsters uit de markt is NIET toegestaan)	Een product uit een productieproces met een gecertificeerd productiecontrolesysteem
KOMO	CI verklaart dat het product voldoet aan de BRL 1705**	Vooronderzoek conform de BRL 1705, gecontroleerd en geverifieerd door de CI.	Controleren van de kwaliteit van het product en de productie. Het nemen van monsters uit de markt is toegestaan	Een gecertificeerd product

* ITT = initial type testing (bepalen van productkarakteristieken)

** BRL 1705 stelt dat er minimaal aan de eisen van NEN-EN 13986 voldaan moet worden ■